Biblioteca - centru de învăţare permanentă

LUDMILA CORGHENCI
Universitatea Liberă Internaţională din Moldova, Chişinău

Abstract:

The Library - a Centre for Permanent Learning

The world is in continuous change. The process of creating a society of information and knowledge determines the rapid change of the patterns of work, learning and life.

The Memorandum on Permanent Learning, proposed by the European Commission in October 2000, states that up-to-date information, knowledge and abilities are extremely valuable and that human beings are the main actors of such cognitive societies. The human ability to create and effectively use the knowledge on a continuously changing basis counts the most. In order to develop this ability to the maximum, people have to be active citizens. Permanent education and formation is the best way to face the challenges of the new society. The European dimension brings about the necessity of cooperation and partnership, both national and institutional, of the decisional factors.

Libraries own an impressive potential to orientate people towards permanent learning, thus contributing to the number of qualified persons, and forming abilities of informational culture. Pertinent arguments regarding the necessity of involving libraries in promoting permanent learning were presented during the international project ENTITLE. The result of the project are presented in the ENTITLE guides, which offer practical suggestions on the library involvement in promoting and developing permanent learning.

Keywords: *permanent learning, society of information, library, knowledge, informational culture.*

Procesul de edificare a Societăţii Informaţiei şi a Cunoaşterii provoacă schimbarea rapidă a modelelor învăţării, muncii şi ale vieţii. „*În acest tip de lume socială*, - se specifică în ***Memorandumul asupra învăţării***

BDD-A19431 © 2010 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:41:13 UTC)

permanente, elaborat de Comisia Europeană în octombrie 2000 - *informaţia la zi, cunoştinţele şi competenţele sunt de mare preţ. Oamenii înşişi sunt actorii principali ai societăţilor cognitive. Capacitatea umană de a crea şi a folosi în mod efectiv şi inteligent cunoştinţele pe o bază în continuă schimbare contează cel mai mult. Pentru a-şi dezvolta această capacitate la maximum, omul trebuie să vrea şi să poată să-şi ia viaţa în propriile mâini, pe scurt, să devină cetăţean activ. Educaţia şi formarea permanentă este cea mai bună cale pentru fiecare de a lua contact cu provocarea schimbării*."[1] Importante sunt mesajele-cheie ale acestui document european, orientând strategiile şi activităţile practice de învăţare permanentă (de nivel naţional, instituţional) pentru:

- a garanta accesul universal şi continuu la învăţare în scopul dobândirii şi reînnoirii capacităţilor necesare pentru o participare susţinută într-o societate cognitivă;
- a amplifica vizibil nivelul investiţiilor în resursele umane pentru a da prioritate celei mai importante valori a Europei - oamenii săi;
- a dezvolta efectiv metodele de predare şi învăţare şi de a încuraja situaţiile care asigură continuum-ul învăţării permanente;
- a îmbunătăţi semnificativ modalităţile în care participarea şi rezultatele învăţării sunt înţelese şi apreciate, cu precădere învăţarea nonformală şi informală;
- a se asigura că oricine poate accesa cu uşurinţă informaţii şi sfaturi de bună calitate despre posibilităţile de învăţare, peste tot în Europa şi pe toată durata vieţii;
- a oferi posibilităţi de învăţare permanentă cât mai aproape de cei care doresc să înveţe în propriile lor comunităţi, sprijinite prin facilităţi ICT, oriunde este nevoie.[2]

Dimensiunile europene implică necesitatea de cooperare, de parteneriate (atât la nivel naţional, cât şi instituţional) ale factorilor decizionali, de administrare publică, asociaţiilor profesionale, instituţiilor

[1] ***Memorandum asupra învăţării permanente***: aprobat la 30 octombrie 2010 de Comisia Comunităţilor Europene, www.edu.ro/index.php/artisles /10409, p. 7.

[2] ***Ibidem***, p. 4.

BDD-A19431 © 2010 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:41:13 UTC)

educaţionale şi info-bibliotecare, profesioniştilor interesaţi. Bibliotecile deţin, în acest sens, un potenţial impunător, orientând oamenii pentru învăţarea permanentă, contribuind la creşterea numărului persoanelor calificate, formând abilităţi ale culturii informaţionale. Argumente convingătoare privind necesitatea implicării bibliotecilor în promovarea/realizarea învăţării permanente au fost prezentate în cadrul proiectului internaţional ENTITLE, care a inclus agenţii naţionale, biblioteci publice, asociaţii ale bibliotecarilor din 13 ţări europene, ulterior aderând şi EBLIDA (Biroul European pentru Asociaţii de Biblioteci şi Asociaţii de Documentare şi Informare). Proiectul a fixat pentru participanţi ţinte de implicare umane, logistice, tehnologice, strategii privind crearea mediilor deschise de învăţare şi prezentarea învăţării, astfel încât să fie mai atractivă. Rezultatele proiectului sunt prezentate în ***Ghidurile ENTITLE***, acestea oferindu-ne sugestii şi orientări concrete asupra implicării bibliotecilor pentru promovarea/dezvoltarea învăţării permanente şi a incluziunii sociale.[3] După cum se menţionează în aceste materiale, implicarea bibliotecilor în promovarea şi implementarea învăţării permanente are diverse avantaje: deţinerea resurselor documentare şi informaţionale; autoritate în comunităţi; parteneriat educaţional şi furnizare de diverse servicii; orientarea pentru diversificarea serviciilor etc. Menţionăm utilitatea ***Ghidurilor ENTITLE*** pentru bibliotecile din Republica Moldova, fiind recunoscători colegilor din România pentru posibilitatea de a le accesa în limba română.

Credem că, fiind vorba despre o bibliotecă de învăţământ, aceste avantaje sunt fortificate prin statutul acesteia de actor direct şi indirect al procesului educaţional, prin amplasarea acesteia în mediul benefic promovării/conştientizării învăţării permanente (comunităţi orientate pentru implementarea principiilor inerente ale Procesului Bologna, categorii de beneficiari serviţi etc.).

Bibliotecile din Republica Moldova, atât cele publice, cât şi cele din învăţământ, asigură diverse facilităţi de învăţare pentru comunităţile deservite. În acest sens, este elocvent cazul Departamentului Informaţional

[3] ***Ghidurile ENTITLE*** http://www.bjc.ro/new/index.php?ghidurile-entitle.

BDD-A19431 © 2010 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:41:13 UTC)

Biblioteconomic (DIB) al Universităţii Libere Internaţionale din Moldova (ULIM).

Pornind de la situaţia că în comunitatea universitară este recunoscut/exploatat rolul DIB în învăţarea permanentă şi formarea culturii informaţionale, acesta deţinând pârghii eficiente pentru promovarea şi implementarea fenomenelor menţionate, putem specifica următoarele caracteristici ale aplicării cu succes a acestuia:

- *crearea fundamentului teoretico-metodologic instituţional:* reflectarea în strategii, politici, concepte universitare a rolului/locului/responsabilităţilor DIB, ca bază pentru învăţarea permanentă şi incluziunea socială; încorporarea acestui aspect în ***Strategia de dezvoltare ULIM pentru anii 2009-2014***.[4]
- *adoptarea educaţiei permanente, a formării culturii informaţionale drept una dintre priorităţile DIB*: este relevantă în acest sens formularea misiunii DIB:
  - modelarea, dezvoltarea şi administrarea serviciilor info - documentare în sprijinul studenţilor, cadrelor didactice, cercetătorilor şi altor categorii socio-profesionale;
  - implementarea culturii învăţării, bazată pe tehnici şi tehnologii informaţional/comunicaţionale moderne, formarea deprinderilor de gestionare a informaţiei de către utilizatori;
- *orientarea DIB pentru diversificarea serviciilor info-bibliotecare în scopul facilitării accesului la informaţie şi creării oportunităţilor de învăţare* - analizând nevoile comunităţii, DIB a creat un mediu de învăţare benefic - fenomen complex, care asigură interacţiunea componentelor mediului fizic (confort, design, disponibilitatea resurselor documentare şi informaţionale, orientarea clară în spaţiile funcţionale), digital/virtual (baze de date, colecţii electronice, servicii de referinţe on-line) şi uman (personal care lucrează pentru, dar mai ales în parteneriat, cu utilizatorii;

[4] ***Departamentul Informaţional Biblioteconomic în contextul conceptual ULIM***, în ***Conceptul educaţional al Universităţii Libere Internaţionale din Moldova***, Chişinău, s.n., 2007, p. 223-232; ***Strategia de dezvoltare ULIM pentru anii 2009-2014***: aprobată la şedinţa din 28 ianuarie 2009 a Senatului http://agalben.ulim.md/wp-content/uploads/2009/03/strategdezv-modificat.pdf, p. 31-32.

BDD-A19431 © 2010 Biblioteca Judeţeană Mureş
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:41:13 UTC)

accentuarea aptitudinilor educaţional/pedagogice ale personalului de specialitate);

- *asigurarea DIB cu resurse umane, financiare, materiale, tehnice etc. (*dezvoltarea continuă a personalului de bibliotecă; implicaţi în proiecte naţionale şi internaţionale);
- *descrierea/promovarea/implementarea practicilor de succes ale DIB* (articole şi comunicări în cadrul reuniunilor profesionale; elaborarea şi difuzarea materialelor promoţionale; utilizarea eficientă a potenţialului paginii WEB etc.);

În anul 2007, în cadrul procesului de certificare a sistemului managementului calităţii la ULIM (ISO 9001), efectuat de ALL CERT (Bucureşti, România), au fost apreciate eforturile şi experienţele DIB privind crearea unui sistem de servicii de învăţare pentru comunitatea universitară.

Permanent diversificat şi actualizat (în funcţie de nevoile utilizatorilor serviţi), în prezent, sistemul instituţional al serviciilor de învăţare la DIB include:

- *programe de învăţare*: de ex.: *Grija pentru Noii Beneficiari* - program complex, destinat studenţilor anului I de la toate facultăţile, fiind realizat în primul semestru al anului academic; *Utilizatorul nostru - partenerul nostru* - program continuu, care asigură interacţiunea utilizatorilor cu personalul specializat al DIB în procesul de formulare a necesităţii informaţionale, de căutare şi selectare a informaţiei - deci, personalul DIB învaţă utilizatorii „să pescuiască";
- *curs universitar opţional „Bazele culturii informaţionale:"* inclus în curriculumul universitar pentru primul semestru al anului academic şi fiind destinat studenţilor anului I, ciclul licenţă, de la toate facultăţile, incluzând 10 ore/ grupă: 4 ore/prelegeri şi 6 ore/practicumuri.

Structura tematică a cursului: **prelegeri**: *Cultura informaţională: abilităţi şi deprinderi indispensabile în condiţiile Societăţii Informaţiei şi a Cunoaşterii* (2 ore); *Sistemul instituţiilor info-bibliotecare din Republica Moldova: resurse, servicii, acces* (2 ore); **practicumuri**: *Elaborarea, prezentarea şi citarea referinţelor bibliografice* (2 ore), *OPAC* (2 ore), *Baze de date, oferite de către DIB. Pagina WEB ULIM şi a DIB* (2 ore)

BDD-A19431 © 2010 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:41:13 UTC)

(practicumurile sunt petrecute în Mediateca universitară, studenţii având posibilitatea de a exersa individual în parteneriat cu lectorul/bibliotecar);

- *pachete de alfabetizare documentară:* mini-cursuri (oferite gratuit, conform orarului făcut public în comunitate) de felul: *Cum se conspectează un document* (în cadrul cursului sunt promovate metode de lectură rapidă, modalităţi de analiză şi sinteză a informaţiei, de conspectare operativă); *Acces liber la raft: cum cauţi şi găseşti documentul necesar*; *Ce trebuie să ştii pentru prima vizită la DIB* etc.;
- *pachete de alfabetizare informaţională*: oferite în formă de mini-cursuri, gen *Cum se lucrează cu catalogul electronic*, *Servicii informaţionale on-line, oferite de către DIB*, *Resurse WEB*, *Colecţia e-Books* etc.;
- *campanii informaţional-documentare:* de exemplu: *Campania în sprijinul Absolventului ULIM* - o activitate complexă de informare, documentare şi consultare, orientată spre satisfacerea cerinţelor şi necesităţilor informaţionale, provocate de perioada de finalizare a studiilor de licenţă şi master (elaborarea, prezentarea şi susţinerea tezelor de licenţă, a rapoartelor; susţinerea examenelor de finalizare a ciclului de studii). Grup-ţintă al Campaniei - studenţii ultimului an de studii de la ciclurile licenţă şi masterat. Campania este organizată, de regulă, în semestrul al doilea al anului academic;
- *salon Scientia „Publicaţii ale cadrelor didactico-ştiinţifice ULIM":* organizat în scopul prezentării şi promovării rezultatelor cercetării fundamentale şi aplicative universitare, stimulării creativităţii, efectuării analizelor şi contabilizărilor patrimoniului documentar universitar; oferirea posibilităţilor de învăţare a scrierii textelor ştiinţifice, a gestionării bazei de date bibliografice personale, a elaborării, prezentării şi citării referinţelor bibliografice, a respectării prevederilor standardului ISO 690;
- *proiecte bibliografico-bibliometrice în colaborare cu institutele de cercetare universitare:* de exemplu: proiectul instituţional *Publicaţiile cadrelor didactico-ştiinţifice ULIM: analize bibliografico-bibliometrice* (anii 2009-2012) oferă posibilităţi de învăţare a categorisirii documentelor, a metodelor de citare a publicaţiilor etc.;
- *Clinica Informaţională:* constituită în scopul facilitării adaptării studenţilor (şi altor categorii de utilizatori) la mediul informaţional universitar şi naţional (oferirea informaţiilor utile privind sistemul

BDD-A19431 © 2010 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:41:13 UTC)

naţional de biblioteci, centrele de informare şi documentare), promovării liberului acces la informaţie, realizării dimensiunilor informaţionale ale Procesului Bologna (de exemplu: informarea comunităţii universitare privind oportunităţile de mobilitate universitară);

- *alte proiecte instituţionale* (de exemplu: proiect în parteneriat cu Centrul de Cooperare Internaţională ULIM - *Aule Universitare ale Ambasadelor - centre de cultură şi informare* - oferă posibilităţi de învăţare a limbilor, de cunoaştere a valorilor culturii şi ştiinţei ţărilor corespunzătoare, inclusiv prin constituirea colecţiilor speciale ale documentelor intrate prin sprijinul ambasadelor etc.).

Notă: informaţii suplimentare privind serviciile de învăţare, oferite de către DIB a se vedea la adresa library.ulim.md

Memorandumul asupra învăţării permanente stipulează: *„Deschiderea studiilor universitare către un public mai larg nu poate fi realizată însă fără ca instituţiile de învăţământ ele-însele să se schimbe - nu doar în interior, dar şi în relaţie cu alte "sisteme de învăţare". Această concepţie a unei osmoze graduale introduce o dublă provocare: în primul rând, luarea în considerare a complementarităţii între învăţarea formală, non-formală şi informală; în al doilea rând, dezvoltarea unor reţele deschise de oportunităţi şi recunoaştere pentru toate cele trei forme de organizare a învăţării*."[5] Biblioteca universitară poate interveni eficient pentru a răspunde provocărilor, implicându-se în promovarea/implementarea învăţării permanente drept responsabilitate instituţională deosebită în condiţiile societăţii bazată pe cunoaştere. Aşa cum demonstrează experienţa internaţională, *„există tendinţa şi totodată nevoia ca bibliotecile ... să devină un nou tip de instituţie de învăţare ... - centre de învăţare deschisă*."[6]

[5] ***Memorandum***..., p. 9.
[6] ***Ghidurile ENTITLE***..., p. 3.

BDD-A19431 © 2010 Biblioteca Județeană Mureș
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:41:13 UTC)